

Plan van Aanpak

Kwaliteitsbudget Ecologie en Biodiversiteit bij Energieprojecten (KEBE)

Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland

Oktober 2025

Penvoering: Arjan Raatgever, RES Holland Rijnland

Inleiding

RES Holland Rijnland krijgt in twee tranches (in 2024 en in 2025) van het Rijk eenmalig een **'kwaliteitsbudget' van in totaal €829.000 ter versterking van ecologie en biodiversiteit rondom energieprojecten**. Dit budget is onderdeel van een landelijke verdeling van middelen naar aanleiding van de in 2021 aangenomen motie-Boucke c.s., waarin is opgeroepen om extra aandacht en middelen beschikbaar te stellen voor ruimtelijke inpassing, biodiversiteit, zorgvuldige participatie en het ontzien van het elektriciteitsnetwerk bij de ontwikkeling van hernieuwbare energie op land.¹ In dit Plan van Aanpak wordt omschreven hoe dit budget wordt aangewend.

Besluitvorming

Aangezien de RES Holland Rijnland onderdeel is van de regionale samenwerking Holland Rijnland, heeft de DEG van dit orgaan besloten tot een wijze van toekenning van deze gelden aan concrete aanvragen. In de DEG van 14 mei zijn de inhoudelijke criteria vastgesteld die moeten worden gehanteerd bij de toekenning van dit budget aan ecologie- en biodiversiteitsinvesteringen bij energieprojecten. In de DEG van 17 september is de organisatiewijze vastgesteld. In dit Plan van Aanpak staan zowel de inhoudelijke criteria als organisatiewijze uitgewerkt, als ook enkele verdere praktische uitwerkingen.

Organisatiewijze

Het Kwaliteitsbudget Ecologie en Biodiversiteit bij Energieprojecten (KEBE) is als juridisch en administratief separaat fonds op regioniveau ingericht, maar wel georganiseerd volgens de structuur van het (reeds bestaande) *Regionaal Fonds* van de Regionale Investeringsagenda Holland Rijnland (RIA), om de uitvoerbaarheid te bevorderen.

Voor de besteding van het kwaliteitsbudget in de RES-regio Holland Rijnland is een werkwijze vastgesteld die enerzijds recht doet aan de doelstelling van het Rijk om ecologie en landschapskwaliteit te versterken bij energieprojecten, en anderzijds uitvoerbaar en transparant is binnen de regionale governance. Het voorstel houdt in dat het kwaliteitsbudget als een juridisch en administratief separaat fonds op regioniveau wordt ingericht, maar wel wordt georganiseerd volgens de structuur van het (reeds bestaande) Regionaal Fonds van de Regionale Investeringsagenda Holland Rijnland (RIA), om de uitvoerbaarheid te bevorderen.

1. Behandeling budget: Het kwaliteitsbudget ecologie van €829.000 wordt door Alphen aan den Rijn (als kashouder van RES Holland Rijnland) overgemaakt aan Samenwerkingsorganisatie Holland Rijnland en in de financiële administratie van Holland Rijnland als zodanig geormerkt.

2. Type projecten: Zowel bestaande projecten voor energieopwekking en energie-infrastructuur als nieuwe projecten komen in aanmerking voor toekenning van gelden uit het budget, mits de nieuwe projecten voldoende concreet zijn en een reële uitvoeringskans hebben binnen een jaar.

3. Type aanvrager: RES-partners van Holland Rijnland (gemeenten Alphen aan den Rijn, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten, Zoeterwoude, het hoogheemraadschap van Rijnland en provincie Zuid-Holland) kunnen

¹ Meer informatie over het Kwaliteitsbudget hier: <https://www.regionale-energiestrategie.nl/leefomgeving/res+natuur/qa+over+kwaliteitsbudget+voor+res-regios/default.aspx#question=2949211,2949213>

projecten aandragen die voldoen aan de gestelde randvoorwaarden via subsidies@hollandrijnland.nl. Daarvoor dient het aanvraagformulier gebruikt te worden in de bijlagen van dit plan van aanpak. Private of maatschappelijke partijen kunnen geen eigenstandige aanvragen doen.

4. Procedurele toetsingscriteria zijn:

- Er worden uitsluitend gelden toegekend aan de RES-partners van Holland Rijnland (zie 3.)
- Er worden uitsluitend aanvragen gehonoreerd voor *aanvullende maatregelen* die niet voortvloeien uit al geldende of nog te verwachten wettelijke vereisten of verplichtingen die voortkomen uit gemeentelijk of provinciaal beleid of privaatrechtelijke afspraken. Hiermee wordt geborgd dat het kwaliteitsbudget geen vervanging vormt van reguliere investerings- of mitigatieverplichtingen van initiatiefnemers.

5. Inhoudelijke toetsingscriteria vormen het inhoudelijke fundament voor de toetsing van concrete projectaanvragen en zijn een noodzakelijke voorwaarde voor een transparante en verdedigbare inzet van het kwaliteitsbudget.

De inhoudelijke criteria zijn:

1. **Ecologische meerwaarde:** In welke mate levert het voorstel een aantoonbare bijdrage aan natuurherstel of bevordering van biodiversiteit?
2. **Versterking van de landschapsbeleving:** In hoeverre draagt het voorstel bij aan de versterking van landschappelijke kernkwaliteiten, cultuurhistorie of ruimtelijke kwaliteit?
3. **Financiële efficiëntie en cofinanciering:** Is sprake van aanvullende financiering vanuit andere bronnen? Wat is de verhouding tussen gevraagde bijdrage en verwachte impact?
4. **Meervoudig ruimtegebruik:** Draagt het project bij aan functies zoals klimaatadaptatie, recreatie, landbouw of waterbeheer in combinatie met opwekking en natuur?
5. **Draagvlak en participatie:** Hoe is het project tot stand gekomen in samenwerking met omwonenden en belanghebbenden? Wat is hun rol in de uitvoering of het beheer?
6. **Herhaalbaarheid / voorbeeldfunctie:** Kan het project als voorbeeld dienen voor andere initiatieven binnen of buiten de regio?

De precieze wijze van scoren bij de beoordeling van concrete projecten wordt overgelaten aan de ambtelijke commissie die hiervoor wordt opgericht. Een voorstelbare methode is het toekennen van scores van '- -' tot '+ +' per categorie, zoals gebruikelijk is bij milieueffectrapportages.

6. Financiële toetsingscriteria. In lijn met het Regionaal Fonds van de RIA gelden de volgende financiële toetsingscriteria:

- De omvang van de gevraagde financiële bijdrage per project blijft beperkt tot een niveau dat onder de drempel voor aanbestedingsplichtige opdrachten blijft (in 2025 is dat maximaal €49.999 exclusief BTW). Daarmee is het mogelijk om deze middelen zonder openbare aanbestedingsprocedure toe te kennen aan initiatiefnemers. De ontvangende overheid is vervolgens verantwoordelijk voor het op passende wijze toekennen van de middelen aan de initiatiefnemers van de projecten. Dit kan, afhankelijk van de lokale situatie en voorkeur, bijvoorbeeld gebeuren via een subsidieregeling of een gerichte opdrachtverlening.
- Financiering wordt verstrekt voor noodzakelijke, en rechtstreeks aan het project toe te rekenen, kosten zoals in het projectplan omschreven.
- Financiering voor onderzoekskosten wordt uitsluitend verstrekt voor onderzoek naar de technische haalbaarheid van projecten. En voor zover het onderzoek niet kan worden uitgevoerd onder een van de projecten uit het Energieprogramma van Holland Rijnland.
- Financiering wordt niet verstrekt voor proceskosten.
- Financiering wordt niet verstrekt voor meerwerk van de aangevraagde activiteit.

- Financiering wordt niet verstrekt voor kosten van het eigen apparaat en eigen voorzieningen, behalve als het eigen apparaat zorgdraagt voor de uitvoering van het project.
- Financiering wordt niet verstrekt voor gemaakte kosten voorafgaand aan de aanvraag uit het fonds.

7. Ambtelijke beoordeling: De beoordeling van de ingediende projecten vindt plaats door een ambtelijk beoordelingsteam, samengesteld uit vertegenwoordigers van de gemeenten (niet-zijnde de vaste RES-ambtenaren), provincie, Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland en een lid van het RES-team. De ambtelijk RES-coördinator van Holland Rijnland is verantwoordelijk voor het samenstellen en bijeenroepen van het ambtelijk beoordelingsteam. Het beoordelingsteam toetst de ingediende voorstellen aan de vastgestelde inhoudelijke, procedurele en financiële toetsingscriteria en brengt indien nodig een prioritering in de aanvragen aan. Mochten aanvragen niet voldoen dan wordt contact opgenomen met de aanvrager voor opheldering.

8. Bestuurlijke toekenning middelen: Het ambtelijke beoordelingsteam bereidt op basis van hun beoordeling een ambtelijk advies voor aan de bestuurlijke commissie DEG. De DEG besluit tot het vaststellen (of niet) van het ambtelijke advies en geeft een bestuurlijk advies tot uitkering van de geadviseerde middelen aan het DB. Het DB stelt de uit te keren middelen vast. Deze governance sluit aan op de toekenningswijze van middelen uit het Regionaal Fonds van het RIA.

9. Jaarlijkse openstelling, verdelingsmechanisme:

- 9a. Er wordt gewerkt met twee openstellingen voor aanvragen per jaar, van 1 januari tot en met 31 maart en van 1 juni tot en met 31 augustus.
- 9b. Om snelle uitvoering van aanvullende ecologische maatregelen bij energieprojecten en regionale spreiding te stimuleren wordt gewerkt volgens de principes van 'eerlijk delen' en 'op is op'. Concreet houdt dit in dat gedurende één jaar na openstelling van het fonds voor alle regiogemeenten €49.999 wordt gereserveerd. Na dit jaar vallen niet-geclaimde gelden vrij en worden de resterende gelden toegekend aan de nog niet gehonoreerde projectaanvragen die kwalificeren, op volgorde van binnenkomst.

10. Uitvoering en verplichtingen

In de geest van de afspraken bij het Regionaal Fonds van het RIA luiden de afspraken over uitvoering en verplichtingen:

1. Wanneer de aanvraag wordt goedgekeurd door het DB, wordt een projectovereenkomst opgesteld tussen de betrokken gemeente(n) en Holland Rijnland (Verordening RIA artikel 4:2, lid 7).
2. De gemeente die de bijdrage uit het regionaal fonds ontvangt, ziet erop toe dat:
 - a. het project wordt uitgevoerd overeenkomstig het ingediende projectplan;
 - b. binnen twaalf maanden na toekenning van de bijdrage wordt gestart met de werkzaamheden ter uitvoering van het project (indien een gemotiveerde reden wordt gegeven door de aanvragende gemeente kan een eenmalige verlenging van zes maanden worden verleend door het Dagelijks Bestuur).
3. De gemeente die een bijdrage ontvangt, informeert het Dagelijks Bestuur zo spoedig mogelijk wanneer het projectplan niet, niet volledig of afwijkend van het ingediende plan wordt uitgevoerd.
4. Indien blijkt dat het projectplan niet, of niet volledig, is uitgevoerd en/of de middelen niet (geheel) zijn besteed, kan het Dagelijks Bestuur besluiten de (resterende) bijdrage terug te vorderen.

5. De gemeente aan wie de aanvraag is toegekend, is verantwoordelijk voor het waarborgen van beheer en onderhoud na realisatie van het project.
6. Holland Rijnland wordt als partner vermeld.

11. (Tussentijdse) Verantwoordingscriteria: In de geest van de afspraken bij het Regionaal Fonds van het RIA luiden de afspraken over verantwoordingscriteria:

1. De ontvanger van een bijdrage uit het regionaal fonds geeft gedurende de looptijd van het project ten minste eenmaal een mondeling of schriftelijk voortgangsbericht aan het ambtelijk team van het energieprogramma.
2. De ontvanger van een bijdrage uit het regionaal fonds dient voor de aanvraag tot vaststelling in (Verordening RIA Artikel 4:4, lid 1):
 - a. een korte schriftelijke beschrijving en eventueel beeldmateriaal van het gerealiseerde eindresultaat;
 - b. een beknopte financiële eindverantwoording met bedragen exclusief BTW.

12. Weigeringsgronden: Een bijdrage wordt niet toegekend indien:

- Er onvoldoende dekking is voor uitvoering van het project.
- De uitvoering van het project is gestart voordat de aanvraag is ontvangen.
- Het project naar het oordeel van het Dagelijks Bestuur niet bijdraagt aan of in strijd is met regionale doelen.
- Reeds aan een gemeente een bijdrage uit het regionaal fonds voor hetzelfde project is verleend.
- De middelen uit het Kwaliteitsbudget ecologie energieprojecten zijn uitgeput.

13. Aanvraagformulier: de ambtelijke RES-organisatie verspreidt een aanvraagformulier onder de RES-partners. Vergelijkbaar met de aanvraagvereisten voor het Regionaal Fonds van de RIA bevat dit formulier de onderdelen:

- Een inhoudelijke beschrijving van het project
- Het projectresultaat
- De looptijd van het project
- De betrokken partijen
- Een begroting van de totale kosten van het project
- Het aangevraagde bedrag vanuit het Kwaliteitsbudget ecologie energieprojecten
- Checklist van de inhoudelijke, procedurele en financiële criteria
- Ondertekening namens het college van burgemeester en wethouders van de aanvragende gemeente

Bijlage: Aanvraagformulier Kwaliteitsbudget Ecologie en Biodiversiteit bij Energieprojecten (KEBE)

Let op: Alleen partners van RES Holland Rijnland (gemeenten, provincie, waterschap) kunnen een aanvraag voor het Kwaliteitsbudget Ecologie en Biodiversiteit bij Energieprojecten (KEBE) indienen. De aanvraagperiode loopt halfjaarlijks van 1 januari t/m 31 maart en 1 juni tot en met 31 augustus. Aanvragen worden op volgorde van binnenkomst behandeld (op=op). Indiening van een aanvraag verloopt via het invullen van onderstaand formulier voor het te subsidiëren project en verzending hiervan naar subsidies@hollandrijnland.nl.

1. Gegevens aanvrager

Naam organisatie:
Naam contactpersoon:
Functie:
E-mailadres:
Telefoonnummer:

2. Projectgegevens

Titel van het project:
Korte beschrijving van het project (max. 300 woorden):
Wat is het beoogde projectresultaat?
Looptijd van het project:
- Startdatum:
- Einddatum:
Wordt binnen 12 maanden na toekenning gestart met uitvoering? (Ja/Nee, toelichting):

3. Betrokken partijen

Overheden of organisaties die bijdragen aan het project:
-
-

4. Financiële gegevens

Totale projectkosten (excl. BTW):
Aangevraagd bedrag uit kwaliteitsbudget (max. €49.999 excl. BTW):
Overige financiering (cofinanciering), toelichting per partij:

5. Inhoudelijke criteria (vul in en voeg evt. onderbouwing bij)

1. Ecologische meerwaarde
2. Versterking van de landschapsbeleving
3. Financiële efficiëntie en cofinanciering
4. Meervoudig ruimtegebruik
5. Draagvlak en participatie
6. Herhaalbaarheid / voorbeeldfunctie

6. Procedurele criteria (vink aan)

☐ De aangevraagde middelen zijn voor aanvullende maatregelen (niet wettelijk verplicht of reeds voorgeschreven)

7. Financiële criteria (vink aan)

- ☐ De bijdrage wordt uitsluitend gebruikt voor noodzakelijke en direct toe te rekenen kosten
- ☐ Geen financiering van proceskosten of eigen apparaatskosten
- ☐ Geen financiering van reeds gemaakte kosten
- ☐ Geen financiering van meerwerk of niet-begrote activiteiten
- ☐ Indien van toepassing: onderzoekskosten betreffen technische haalbaarheid

8. Ondertekening

Naam gemeente:

Naam portefeuillehouder / wethouder:

Handtekening en datum:

9. Bijlagen

- Projectplan (mag beknopt)
- Begroting
- Eventuele aanvullende toelichtingen op inhoudelijke criteria